

ЧИСЛІВНИКОВІ АКТУАЛІЗАТОРИ НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сичева І. С., студ. 2р. ПР-02

У рамках чисельних лінгвістичних студій неодноразово доводилося, що онтологічна та поняттєва (гносеологічна) категорія кількості реалізується у мовній площині через семантичні категорії точної, приблизної та невизначеної кількості, вербальні екстеріоризатори яких, утворюють відповідні функціонально-семантичні поля (ФСП). За ствердженням проф. С. О. Швачко, центром ФСП кількості є числівники, оскільки від природи вони співвідносять реферовані об'єкти з точним числом. Аналіз семантико-функціонального буття числівників у складі фразеологічних одиниць (ФО) на позначення невербальних знаків комунікації носить особливий символічний характер. Виокремлюються ФО з числівниковим компонентом, що актуалізують такі сфери невербальної комунікації як кінесика (рухи тіла та пози), окулесика (міміка очей та обличчя), проксемика (простір, дистантування), системологія (зовнішній вигляд), хронеміка (значення часу).

Миттєвість або нетривалість погляду та дій вербалізується одиницями на позначення сингулярності: *at a first blush* – з першого погляду, *at one sitting* – за один раз. При цьому актуалізується кількісна або порядкова іпостась числівника. Точні номінації у складі кінесичних та окулесичних ФО можуть зумовлюватися природною параметричністю тіла людини, яка здавна використовує для омовлення свого досвіду власні частини тіла. Так, ФО *on all fours* апелює до використання людиною усіх чотирьох кінцівок, а *two upon ten* – використання двох очей для слідування за чиймись руками (на яких десять пальців).

Для фразеологічного простору англійської мови властиве вживання числівників у функції "псевдо точного" іменування числа. У складі ФО вони виявляють тенденції до денумералізації та реалізації оцінно-якісної семантики. Так, у складі системологічних ФО *to look like a million dollars*, *to look like thirty cents* числівники реалізують невизначено-кількісне значення "багато" та "мало". Крім того, ФО реалізують кількісне значення "багато"/ "мало", що оцінюють негативно, ускладнені аксіологічними оцінками "добре"/ "погано". Зокрема, оцінній квантифікації підлягає параметричність тіла та простору: *five-by-five* – жирний, товстий (про великий розмір), *two-by-four* – тісний (про малий простір приміщення).

Невизначена кількість також актуалізується у хронемічних вербалізаторах на позначення тривалості. Так, у рамках ФО *best fish smell when they are three days old*, числівник *three* актуалізує семантику невизначено-великої тривалості ("довго"). Таким чином, числівники у складі ФО виступають активним засобом актуалізації кількості у сфері невербальної комунікації, що свідчить про універсальність, нагальність та значущість знань про кількість у житті людини, яка шукає різні канали до її поінформування.

Наук. кер. – Єгорова О. І., викладач СумДУ